

Министерство на околната среда и водите

**Семинар: Българско законодателство по ЗБОС (част I) -
новости, актуализация, помощ по прилагането**

***Правила за хармонизирано безплатно разпределяне на
квоти за емисии в съответствие с член 10а от
Директива 2003/87/ЕО.***

**28 март 2019 г.
София**

***Детелина Петрова
Държавен експерт, Дирекция „ПИК“
МОСВ***

Основни разлики между СТЕ на ЕС във Фаза 3 и Фаза 4

Фаза 3	Фаза 4
8-годишен период на търговия	10-годишен период на търговия
Горната граница намалява с 1,74% годишно	Горната граница намалява с 2,2% годишно
Разпределение в началото на периода на търгуване	Разпределение в 2 кръга, по 5 години всеки
Преходното безплатно разпределение намалява от 80% от изчисленото разпределение в началната година до 30% през 2020 г.	Преходното безплатно разпределение намалява от 30% от изчисленото разпределение след 2026 г. до 0% през 2030 г.
Промените в разпределението се дължат на значителни промени в капацитета	Промените в разпределението се дължат на значителни промени в нивото на активност
Размерът на квотите за търгуване зависи от това колко квоти се отпускат безплатно и лимитите, основани на дела на сектора в емисиите	Размерът на квотите за търгуване е фиксиран на 57% от общия размер на квотите, но 3% могат да бъдат преместени в безплатното разпределение, за да се избегне използването на Коефициент за междусекторна корекция.

Правни актове относно правилата за безплатни разпределения:

- Делегиран акт относно **общите правила за безплатно разпределение** на квоти е приет на 19 декември 2018г. и е в сила от 28 февруари 2019 г.;
- Делегиран акт **на списъка за изтичане на въглерод 2021-2030** е приет на 15 февруари 2019г., ще влезе в сила от края на месец април 2019г.
- Прилагащ акт за корекции в **разпределението поради промени в равнището на активност** – очаква се да бъде приет през юли/август 2019;
- Прилагащ акт **за „бенчмарк“ стойностите за периода 2021-2025**, ще бъде приет през 2020г., преди началото на фаза 4 на ЕСТЕ.

Правни актове относно правилата за безплатни разпределения:

- **Регламент 2018/2066** за изпълнение на Комисията относно **мониторинга и докладването** съгласно Директива 2003/87/ЕО и
- **Регламент 2018/2067** за изпълнение относно за **проверка на данните и за акредитация** на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО.

<https://www.moew.government.bg/bg/novi-reglamenti-za-monitoring-dokladvane-verifikaciya-i-akreditaciya/>

Ръководните документи за прилагане на Правилата за безплатно разпределение на квоти:

- Ръководен документ № 1 – **общи указания** върху процеса на разпределение и методологията за разпределение;
- Ръководен документ № 2 – относно **подходите за разпределение** на ниво инсталация и как експозицията на даден сектор към риска от изтичане на въглерод въздейства върху определянето на безплатното разпределение на квоти на инсталациите;
- Ръководен документ № 3 – указания за **събиране на данни** (кои данни са необходими и как се събират, като отразява структурата на електронния формуляр);
- Ръководен документ № 4 – указания за **проверка на данните**, свързани с националните мерки за изпълнение (насочен към проверяващите и към акредитиращите органи по СТЕ на ЕС);
- Ръководен документ № 5 – указания за **мониторинг и докладване** (М&Д) за ПБР;

Ръководните документи за прилагане на Правилата за бесплатно разпределение на квоти:

- Ръководен документ № 6 – указания за **трансгранични топлинни потоци**;
- Ръководен документ № 7 – указания за **нови участници и изключения**;
- Ръководен документ № 8 – указания за подинсталациите с **отпадни газове и емисии от процеси**;
- Ръководен документ № 9 – описание на **продуктовите показатели**, както и системните граници на всеки от продуктовите показатели, както и специални методи за изчисляване на нивата на активност или за коригиране на разпределението;
- Ръководен документ № 10 – **сливания и разделяния**.

<https://www.moew.government.bg/bg/klimat/evropejska-politika-po-izmenenie-na-klimata/evropejska-shema-za-turgoviya-s-emisii/chetvurti-period-na-este-2021-2030-g/>

Правилата за бесплатно разпределение регулират:

- Критериите за допустимост за бесплатно разпределение;
- Определенията на подинсталациите (които определят как да се раздели инсталацията на различни подинсталации, ако е приложимо);
- Правилата за определяне на историческите нива на активност по подинсталации;
- Системните граници на подинсталациите (за продуктовите показатели);
- Правилата за определяне на емисиите, които могат да бъдат приписани на всяка подинсталация за актуализиране на стойностите на показателите;
- Правилата за прилагане на коефициента на експозиция на изтичане на въглерод;
- Правилата в случай на трансгранични топлинни потоци;
- Правилата за събиране на данни, мониторинг и докладване.

Кои инсталации трябва да бъдат в списъка с НИМ?

Всички „съществуващи инсталации“ от СТЕ на ЕС , независимо дали те получават безплатно разпределение съгласно член 10а от Директивата или не, т.е. всички инсталации, които:

- са част от секторите, включени в СТЕ на ЕС;
- са получили разрешително за емисии на ПГ на или преди 30 юни 2019 г. за периода 2021-2025 г.

(Под)инсталациите с начало на нормална експлоатация след 1 януари 2018 г., които няма да работят пълна календарна година през базовия период и следователно няма да разполагат с всички необходими данни за тяхното прилагане. В такива случаи (под)инсталацията следва да бъде включена в НИМ без разпределение, а разпределението ще бъде изчислено на по-късен етап.

Кой получава безплатно разпределение на квоти?

На всяка инсталация, която има право на безплатни квоти се разпределят квоти на базата на един от следните подходи:

- **Продуктови показатели** (квоти/t продукт); разпределянето се базира на производството на продукти.
- **Топлинен показател** (квоти/TJ нетна измерима топлинна енергия); разпределянето се базира на консумираната измерима топлинна енергия .
- **Горивен показател** (квоти/TJ използвано гориво); разпределянето се базира на количеството използвано гориво.
- **Подход на емисиите от процеси**; разпределението е 97% от историческите емисии.

Безплатното разпределение на квоти ще се основава, доколкото е възможно, на предварителни продуктови показатели за целия Съюз, тъй като това осигурява най-широкия стимул за намаляване на емисиите.

Заявление за бесплатно разпределяне на квоти от оператори на съществуващи инсталации

- Операторът на инсталация, отговаряща на условията за бесплатно разпределяне на квоти в съответствие с член 10а от Директива 2003/87/ЕО, подават до компетентния орган заявление за бесплатно разпределяне на квоти за първия период на разпределяне **до 30 май 2019 г.** съгласно Регламента за ПБР.
- Съгласно чл.4 ал.1 от Регламента за ПБР, **България** ще определи алтернативен срок за подаване на заявленията **до 30 юни 2019г.**

Към заявлението за безплатно разпределяне на квоти се прилагат следните данни:

- **доклад с базови данни**, верифициран като удовлетворителен, съдържащ данни за инсталацията и нейните подинсталации, както е посочено в член 10 и приложения I и II на Регламента за ПБР (като се използва електронния формуляр предоставен от МОСВ/ЕК);
- **планът относно методиката за мониторинг (ПММ)**, който е в основата на доклада с базови данни и на доклада от проверката в съответствие с приложение VI (като се използва електронния формуляр предоставен от МОСВ/ЕК);
- **доклад от проверката** на доклада с базови данни и ПММ (като използват електронния формуляр предоставен от МОСВ/ЕК) .

Разпределението на отделни инсталации се прави в следните стъпки:

- Инсталацията се разделя на под-инсталации, за които се отнасят различните видове показатели и в зависимост от това дали продуктите им се считат за изложени на значителен риск от изтичане на въглерод или не;
- Разпределението на ниво под-инсталация се определя чрез умножаване на Нивото на миналата активност (НМА) по приложимата референтна стойност и съответните коригиращи фактори, включително фактора излагане на изтичане на въглерод ;
- Съответните разпределения по под-инсталации се обобщават на ниво инсталация. Тази сума се нарича „предварително безплатно разпределение“. За да се постигне окончателното разпределение, може да бъде приложен Междусекторен корекционен фактор (МКФ), ако сумата от предварителното безплатно разпределение надхвърля наличните безплатни квоти.

Структура на формуляра за събиране на базови данни по НИМ

А „Данни за инсталацията“ – Обща информация

В+С „Годишни данни за емисии“ за съответната година

Д „Емисии“ – Разпределяне на емисии

Е „Енергийни потоци“ – Данни за вложена енергия, измерима топлинна енергия и електричество

Ф „Продуктови показатели“ – Данни за подинсталациите, свързани с продуктовете показатели

Г „Алтернативни методи“ – Данни за подинсталациите, свързани с алтернативни методи за разпределяне на квоти

Н „Специални показатели“ – Специални данни за някои продуктови показатели

І „Специфични данни за ДЧ“ – Изисквания за допълнителни данни от държавите членки.

Ј „Коментари“ – Коментари и допълнителна информация

К „Обобщение“ – Преглед на най-важните данни

.

Процес на разпределение

Доклад за базовите данни	Формуляр за базовите данни	Събиране на данни за актуализиране на показателите и изчисляване на разпределението за съществуващите инсталации при изготвянето на (първите) НИМ
Списък с НИМ (няма разпределения)	Формуляр за списъка с НИМ	Актуализиране на стойностите на показателите при подготовката на предварителното изчисление на разпределението
Списък с НИМ с предварителни разпределения	(разширен) Формуляр за списъка с НИМ	Изчисляване на предварителното разпределение за съществуващите инсталации
Списък на НИМ с окончателните разпределения	(разширен) Формуляр за списъка с НИМ	Изчисляване на окончателното разпределение за съществуващите инсталации след прилагане на Коефициента за междусекторна корекция и коефициента на линейно намаление, когато е приложимо за всяка от инсталациите

Последяващи стъпки

- През м. април ще бъдат публикувани:
 - Указания за операторите на инсталации във връзка с докладването на историческите емисии от дейности;
 - Срокове за изпълнение и компетентни органи;
 - Електронни формуляри за докладване на базовите данни, ПММ и доклада от проверката на български език;
 - Ръководните документи от 1 до 10 (приети към момента) на български език;

От април до 30 септември 2019 г. ще има Helpdesk за въпроси относно докладването на базовите данни и ПММ.

Благодаря за вниманието!